

Vlaams
Parlement

stuk **1219** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 4 juli 2011 (2010-2011)

Voorstel van resolutie

van de heren Hermes Sanctorum en Dirk Peeters

betreffende de hoorzittingen
over de problematiek van
het waterbeheer en de wateroverlast
gehouden door de Verenigde Commissies
voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
en voor Mobiliteit en Openbare Werken

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het actualiteitsdebat van 17 november 2010;
- gelet op de hoorzittingen van de Verenigde Commissies voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed en voor Mobiliteit en Openbare Werken;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° waterbeheer te zien als een meervoudige planningsopgave, en dus een geïntegreerde visie te ontwikkelen op het beleid inzake water, natuur, landbouw, mobiliteit over het water, recreatie en wonen, en daarbij actief kansen te ontwikkelen op medegebruik;
 - 2° het principe ‘eerst water hergebruiken, vasthouden en laten infiltreren, dan bergen en ten slotte vertraagd afvoeren’ actief om te zetten in beleids- en begrotingsmaatregelen;
 - 3° naast passieve beleidsinstrumenten, zoals de watertoets, ook een actief instrumentarium uit te werken om ruimte voor water in Vlaanderen te garanderen;
 - 4° een sluitende regeling uit te werken voor die gevallen waar omwille van het overstromingsrisico op korte termijn niet meer kan gebouwd worden, via het opleggen van een erfdienstbaarheid van openbaar nut;
 - 5° ruimte voor water te verankeren door onder meer werk te maken van blauwe ruimtelijke uitvoeringsplannen, door overstromingsgevoelige gebieden apart af te bakenen en deze zones bouwvrij of onderhevig aan strenge gebruiksbeperkingen te houden via overdrukken en voorschriften (in functie van een typegebied – erosiegevoelig, overstromings- of infiltratiegebied bijvoorbeeld – beperkingen inzake grondgebruik en teeltkeuze opleggen);
 - 6° een sluitende regeling te treffen in geval van bouwverbod omwille van nieuwe instrumenten inzake ruimtelijke ordening en waterbeleid, met name wanneer kan gewerkt worden met equivalente grondenruil en wanneer vergoedingen toegekend worden ter compensatie van geleden nadeel; bovendien moet voorkooprecht kunnen gelden buiten de perimeter van een afgebakend overstromingsgebied, om uitruiling met percelen binnen de perimeter mogelijk te maken;
 - 7° de bestaande regeling inzake de watertoets te verscherpen, met name door:
 - a) de watertoets zo grondig mogelijk en zo vroeg mogelijk in het ruimtelijk planingsproces te laten uitvoeren;
 - b) de watertoets als voorwaarde op te leggen voor alle werken die de waterhuishouding kunnen aantasten in overstromingsgevoelige gebieden, inclusief de niet-vergunningsplichtige werken;
 - c) de verantwoordelijkheid voor het verlenen van het wateradvies te leggen bij de bekkensecretariaten en hiervoor bij de bekkensecretariaten het nodige personeel te voorzien;
 - d) de watertoets bindend te maken, zodat niet langer kan gebouwd worden in watergevoelig gebied, of dat er enkel kan gebouwd worden mits het strikt naleven van waterbeheermaatregelen die, zowel op het niveau van de bouwkavel als op dat van het grotere bouwgebied, het waterbergend vermogen niet aantasten;
 - e) architecten aan te sporen om bouwprojecten van bij de aanvang watergevoelig te ontwerpen;
 - f) notarissen te verplichten om een waterparagraaf op te nemen in vastgoedcontracten en kopers afdoende te informeren bij de aankoop van onroerende goederen gelegen in overstromingsgevoelige gebieden;
 - g) de controle op het naleven van de watertoets te versterken;
 - h) verder te onderzoeken of in overstromingsgevoelige gebieden in bepaalde gevallen aanvragers verplicht kunnen worden om zelf ook een watertoetsstudie in te dienen;
 - 8° ruimte voor water te creëren en te behouden door in de eerste plaats te investeren in natuurlijke overstromingsgebieden, waarbij voldoende aandacht gaat naar het herstel van natuurlijke rivierlopen om water te bufferen en vertraagd af te voeren;

- 9° meer middelen en snellere procedures te voorzien voor alle projecten op het vlak van waterbeheer en het voorkomen van wateroverlast, met name:
- a) door het Geïntegreerd Kustveiligheidsplan en het Sigmaplan aan te passen aan de laatste wetenschappelijke inzichten inzake de klimaatverandering, en vervolgens voldoende middelen te voorzien om alle nu al geplande en bijkomende acties zonder vertraging uit te voeren;
 - b) door dringend te voorzien in voldoende middelen voor de realisatie van de meer dan 600 ha overstromingsgebieden die er moeten komen in het kader van de door de Vlaamse Regering goedgekeurde bekkenbeheerplannen en om vervolgens ook sneller te gaan in de aanduiding en de realisatie van de bijkomende overstromingsgebieden die nog nodig zijn; deze projecten dienen wel zo integraal mogelijk te worden benaderd, met inbegrip van de wisselwerking tussen waterkwantiteit, waterkwaliteit en ecologische ontwikkeling;
 - c) door eindelijk voldoende middelen te voorzien voor het Rubiconfonds zodat gemeenten en intercommunales projecten kunnen realiseren op vlak van waterbuffering, de aanleg van overstromingsgebieden of van een fijnmazig grachtenstelsel, en zodat het Rubiconfonds echt kan instaan voor de taak waarvoor het oorspronkelijk werd opgericht: de uitbetaling van planschade voor gebieden waar er een conflict is tussen de ruimtelijke bestemming en het overstromingsrisico;
 - d) door de noodzakelijke waterbeheerwerken te beschouwen als belangrijke maatschappelijke investeringsprojecten waarvoor een snellere procedure nodig is in het kader van het programma ‘Sneller door Beter’;
- 10° dringend werk te maken van de aanpassing van de stedenbouwkundige verordening Hemelwater zoals gevraagd door het overlegplatform en kenniscentrum voor de riolerings- en afvalwaterzuiveringssector in Vlaanderen (VLARIO) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), door buffering en infiltratie van hemelwater bij alle nieuwbouw en verbouwingen verplicht te maken en zo het effect van de extra bebouwing aan de bron op te vangen;
- 11° te kiezen voor een ruimtesparend beleid, zodat de bebouwde oppervlakte in Vlaanderen niet verder toeneemt, onder meer door minder nieuwe gebieden aan te snijden voor woonuitbreiding en bedrijventerreinen en strikte milderende maatregelen op te leggen wanneer gebieden worden aangesneden;
- 12° daarnaast concrete doelstellingen vast te leggen voor de ontharding van Vlaanderen, zodat de totale hoeveelheid verharde oppervlakte in Vlaanderen terugloopt, wat kan door het gebruik van waterdoorlatende materialen aan te moedigen en door een heffing in te stellen op grote niet-afgekoppelde verharde oppervlakten;
- 13° voor alle erosiegevoelige gebieden beheersovereenkomsten op te maken inzake erosiebestrijding;
- 14° werk te maken van de opstart en uitvoering van gebiedsgerichte projecten, die door een geïntegreerde benadering oplossingen en mogelijkheden bieden inzake waterbeheer (overstromings- en verdrogingsproblematiek), waterkwaliteit, natuurbeheer en zachte recreatie; aan de bekkenstructuren wordt de taak gegeven om deze integrale projecten te coördineren en te prioriteren (bv. prioriteit aan waterzuiveringsinspanningen waar er een overstromingsgebied wordt gepland);
- 15° actief werk te maken van een betere integratie van het hele waterbeleid en de verkokering tussen de verschillende beleidsdomeinen te doorbreken:
- a) om, wat het integraal waterbeleid betreft, de bekkenwerking zeker niet af te bouwen, maar deze juist meer slagkracht en autonomie te verlenen en zo te komen tot een sterkere verticale integratie van het waterbeleid: van bron tot monding via goed uitgewerkte bekkenbeheerplannen, sterke bekkenstructuren en een degelijk uitgebouwd bekkensecretariaat;
 - b) om daarbij te onderzoeken of het niet beter is het deelbekkenniveau te laten opgaan in het bekkenniveau;

- c) om de samenwerking tussen sectoren als de ruimtelijke ordening, de landbouw, de stedenbouw en de samenwerking tussen alle betrokken diensten (het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Waterwegen en Zeekanaal NV, nv De Scheepvaart, de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), de provincies en de gemeenten, Polders en Wateringen, NV Aquafin, de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW)) sterk te verbeteren; dit moet leiden tot enerzijds een sterke horizontale integratie van het waterbeleid op de verschillende beleidsniveaus en anderzijds tot een sterke gebiedsgerichte en verticale integratie op bekkenniveau;
- 16° naast het probleem van de overstromingen, ook het probleem van de verdroging en de waterbeschikbaarheid in Vlaanderen prioritair aan te pakken en daartoe zo snel mogelijk een ontwerp van Vlaams Klimaatadaptatieplan voor te leggen aan het Vlaams Parlement met adaptatiestrategieën om Vlaanderen veerkrachtiger te maken in het licht van de verwachte klimaatwijzigingen;
- 17° in het kader van een Vlaams adaptatiebeleid in het bijzonder steunmaatregelen te voorzien voor ‘waterschadeproof’ of ‘adaptief’ bouwen en voor blauwe ecosysteemdiensten (diensten inzake waterberging, waterzuivering enzovoort) geleverd in de land- of bosbouw;
- 18° een gebiedsgerichte uitwerking van maatregelen inzake klimaatadaptatie en inzake het toepassen van ecosysteemdiensten op bekkenniveau te voorzien en met de nodige middelen te ondersteunen;
- 19° actief werk te maken van een verbeterde chemische en ecologische kwaliteit voor grondwater, oppervlaktewater en waterbodems;
- 20° voldoende middelen te voorzien voor wetenschappelijke ondersteuning inzake waterbeleid;
- 21° de categorisering van de bevaarbare en onbevaarbare waterlopen te herzien, waarbij het beheer van de onbevaarbare waterlopen van de tweede categorie wordt toegewezen aan de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en het beheer van de waterlopen van de derde categorie wordt overgedragen aan de provincies;
- 22° halfjaarlijks te rapporteren aan het Vlaams Parlement over de stand van zaken van het gevoerde waterbeleid.

Hermes SANCTORUM

Dirk PEETERS